

Łódź, dnia 21 września 2020 roku

Pan
Radosław Agaciak
Wójt Gminy Brójce

WK – 602/46/2020

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Urzędzie Gminy w Brójcach¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2017 – 2019, dotyczące przede wszystkim: prowadzenia rachunkowości; zadłużenia; sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; sporządzania sprawozdań finansowych i budżetowych; realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych; realizacji dochodów z majątku; wydatków osobowych; udzielania zamówień publicznych; realizacji inwestycji; ewidencji i inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów oraz naruszenia procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie ustaleń ogólnych

Stwierdzono, że kontrola zarządcza funkcjonująca w jednostce nie spełniała standardów kontroli zarządczej opisanych w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz.Urz. MF z 2009 r., nr 15, poz.84). Zgodnie z ww. dokumentem m.in.:

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 16 marca – 15 maja 2020 roku. Protokół został podpisany w dniu 22 lipca 2020 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1429), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

- zarządzanie ryzykiem ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań. Proces zarządzania ryzykiem powinien być dokumentowany (pkt II. B – cele i zarządzanie ryzykiem);
- nie rzadziej niż raz w roku należy dokonać identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów i zadań. W przypadku działu administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego należy uwzględnić, że cele i zadania są realizowane także przez jednostki podległe lub nadzorowane (pkt II. B – cele i zarządzanie ryzykiem),
- zaleca się przeprowadzenie co najmniej raz w roku samooceny systemu kontroli zarządczej przez osoby zarządzające i pracowników jednostki. Samoocena powinna być ujęta w ramy procesu odrębnego od bieżącej działalności i udokumentowana (pkt II. E – monitorowanie i ocena),
- źródłem uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej przez kierownika jednostki powinny być w szczególności wyniki: monitorowania, samooceny oraz przeprowadzonych audytów i kontroli. Zaleca się coroczne potwierdzenie uzyskania powyższego zapewnienia w formie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok (pkt II. E – monitorowanie i ocena).

Koordynatorem kontroli zarządczej został wyznaczony Sekretarz Gminy Brójce. Inspektorom kontroli przedłożono plan działalności na 2019 rok sporządzony przez Sekretarza Gminy w dniu 15 stycznia 2019 roku, który został zatwierdzony przez Wójta Gminy Brójce. Wyznaczone zostały trzy następujące cele: prawidłowa realizacja zadań z zakresu ustawy o wychowaniu w trzeźwości w przeciwdziałaniu alkoholizmowi (zezwolenia i opłaty); zapewnienie prawidłowej realizacji zadania: „Budowa oczyszczalni ścieków w Kurowicach” oraz zapewnienie prawidłowej realizacji zadań z zakresu wypłat świadczenia wychowawczego. Ponadto, w dokumentacji znajdował się rejestr ryzyka na 2019 rok, także sporządzony przez Sekretarza Gminy w dniu 15 stycznia 2019 roku i zatwierdzony przez Wójta Gminy Brójce, w którym wymienione zostały następujące ryzyka: związane z pobieraniem dochodów i realizacją wydatków; ryzyko finansowe związane z niedostatecznym nadzorem i kontrolą nad realizacją inwestycji; ryzyko związane z realizacją wydatków i pobieraniem dochodów z dotacji z budżetu państwa.

Nie przedłożono natomiast żadnego protokołu z przeprowadzonej, zaplanowanej do wykonania w 2019 roku, kontroli.

Zgodnie z załącznikiem nr 5 do zarządzenia nr 55/2018 Wójta Gminy Brójce z dnia 1 czerwca 2018 roku w sprawie wprowadzenia systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Brójce jednostka winna była sporządzić Informację z wykonania planu działalności, zatwierdzoną przez Wójta Gminy Brójce. Ponadto, zgodnie z § 13 pkt 4 - komórki organizacyjne miały sporządzić do końca lutego roku następnego, informację z wykonania rocznego planu działalności i przekazać ją koordynatorowi ds. kontroli według ww. załącznika nr 5 (odpowiedzialnymi za przekazanie informacji byli kierownicy komórek organizacyjnych i samodzielni pracownicy). Zgodnie natomiast z § 31 - koordynator ds. kontroli zarządczej miał sporządzić i przedłożyć kierownikowi, do końca pierwszego kwartału roku następnego, informację z funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostce, w szczególności w zakresie wykonania planu kontroli oraz co do informacji związanej z ryzykami i analizą ankiet. Inspektorom kontroli nie przedłożono żadnych z ww. dokumentów.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS oraz w sprawozdaniu Rb-27S za 2018 rok, dotyczące pozycji – dochody wykonane, nie odpowiadały kwocie wynikającej z salda Wn konta 901 - Dochody budżetu (różnica wynosiła 113.794,48 zł). Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy Brójce powyższe wynikał z kwoty zwrotów, która nie została zaksięgowana z minusem po obu stronach konta 901. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342) - na stronie Wn konta 901 - Dochody budżetu, ujmuje się przeniesienie w końcu roku sumy dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to, że obroty konta 901 na właściwych dla niego stronach powinny być zgodne z kwotą dochodów wykazanych przez jednostkę w zbiorczych rocznych sprawozdaniach z planu wykonania dochodów (Rb-27S) oraz w sprawozdaniu rocznym o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego.
2. W sprawozdaniu SP-1 – sprawozdanie podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego za 2018 rok, złożonym do RIO w Łodzi w dniu 10 lipca 2018 roku nieprawidłowo została wykazana pozycja odnosząca się do gruntów pozostałych, tj. zaniżono powierzchnię dróg o 4.466,00 m². W trakcie kontroli, tj. w dniu 14 maja 2020 roku, jednostka złożyła korektę sprawozdania SP-1, ujmując prawidłowo nieuwzględnioną powierzchnię dróg.
3. W sprawozdaniu Rb-27S za 2018 rok nie zostały wykazane w dziale 756, rozdziale 75615, 75616, § 0910 odsetki wynikające z dwóch decyzji umarzających, rozkładających na rat i, odraczających termin płatności podatku, na łączną kwotę 78,00 zł, w zakresie ujmowanych w tym sprawozdaniu skutków finansowych.
4. W odniesieniu do bilansu jednostki za 2018 rok inspektorzy kontroli otrzymali dwa zestawienia obrotów i sald: jeden wydruk dotyczył Urzędu Gminy Brójce, zaś drugie zestawienie zatytułowane „Budowa oświetlenia w Bukowcu/projekt” dotyczyło realizowanej przez Gminę Brójce inwestycji dofinansowanej ze środków UE. Nie przedłożono natomiast wspólnego dziennika zdarzeń odnotowywanych w ww. dwóch rejestrach. Tym samym, aby sprawdzić dane wynikające z bilansu należało zsumować wartości wynikające z dwóch zestawień obrotów i sald. Taki sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych naruszał wymogi określone w art. 11 ust. 1 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.), zgodnie z którymi - księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: 1) dziennik; 2) księgę główną; 3) księgi pomocnicze; 4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych; 5) wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).
5. W zakresie ww. bilansu jednostki stwierdzono, że wykazane zostało zarówno saldo Wn i saldo Ma w kolejno następujących pozycjach: *B.II.4. Pozostałe*

należności i C.II.5. Pozostałe zobowiązania. Natomiast w zestawieniu obrotów i sald za 2018 rok wskazano jedynie *persaldo* konta 221-1 - 955.553,78 zł i 221-4 - 56.265,52 zł, tj. łącznie 1.011.819,30 zł. Powyższe stanowiło naruszenie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem do konta 221, zawartym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia, konta rozrachunkowe mogą wykazywać salda strony Wn i strony Ma. Do oddzielnego wykazywania sald zobowiązywał także art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów, i zwianych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie należy kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych. Powyższe mogło utrudniać uzgodnienie sald na koniec roku i powiązanie z danymi wykazanymi w bilansie jednostki.

6. W pozycji *B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe* - w bilansie wykazano wartość 64.224,25 zł, którą stanowiły środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym saldo Wn konta 130 - 7,02 zł oraz saldo Wn konta 135 i konta 139. Istnienie salda na dzień 31 grudnia na koncie 130 jest niezgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którymi - saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223; przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222. Ponadto powyższy sposób prowadzenia ewidencji przedmiotowych środków narusza zasady wyrażone w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 869 ze zm.), zgodnie z którymi - jednostki budżetowe pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego.
7. W zakresie ewidencji księgowej na koncie 201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, stwierdzono, że w większości przypadków zobowiązania zostały uregulowane w 2019 i 2020 roku z zachowaniem terminów płatności, wynikających z dokumentów źródłowych, z dwoma wyjątkami dotyczącymi roku 2019 - termin opóźnienia w zapłacie faktur wynosił 1-2 dni. Jak poinformowała Skarbnik Gminy Brójce nie zostały naliczone odsetki karne od nieterminowej zapłaty.
8. Na podstawie deklaracji miesięcznych wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz wyciągów bankowych stwierdzono, że wymagane przepisami wpłaty były dokonywane w odpowiednich wysokościach oraz terminowo, z wyjątkiem wpłaty za czerwiec 2019 roku, dokonanej w dniu 24 czerwca 2019 roku (winno być do dnia 20 czerwca

2019 roku, zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 426 ze zm.).

9. W zakresie konta 231 - Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń, stwierdzono że na ww. koncie księgowane były ryczałty samochodowe na rzecz pracowników Urzędu, które prawidłowo winny być ewidencjonowane na koncie 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami.

W zakresie podatków i opłat lokalnych

1. Organ podatkowy, w przypadku zapłaty rat podatku od nieruchomości od osób prawnych po terminie naliczał odsetki, ale w dwóch przypadkach stwierdzono, że były one naliczone w nieprawidłowych wysokościach. Rata w kwocie 40.480,00 zł za wrzesień 2019 roku zapłacona została w dniu 17 września 2019 roku, naliczono odsetki w kwocie 18,00 zł winno być 9,00 zł. W innym przypadku rata w kwocie 5.844,00 zł zapłacona została w dniu 9 stycznia 2020 roku, naliczono odsetki w kwocie 32,00 zł, zamiast 31,00 zł.
2. W przypadku podatnika o numerze karty kontowej (...) ³ stwierdzono brak opodatkowania budowli, pomimo istnienia parkingów, wjazdów, utwardzenia terenu itp., zgodnie z wydrukami map sporządzonymi z portalu <http://geoportals360.pl/map>. Wskazany podatnik w trakcie przeprowadzania kontroli RIO złożył w dniu 4 maja 2020 roku korekty deklaracji za lata 2018 - 2019, w których wykazał budowle o wartości kolejno za 2018 rok - 210.228,00 zł x 2%, czyli kwota podatku 4.205,00 zł i za 2019 rok - 206.645,00 zł x 2%, czyli kwota podatku 4.133,00 zł.
3. Na terenie Gminy Brójce prowadzona była działalność gospodarcza polegająca na eksploatacji kruszywa (piasku) w kopalniach przez następujące podmioty: (...) ⁴. Kontrolując prawidłowość opodatkowania ww. podmiotów stwierdzono, co następuje:

Firma (...) ⁵

W dniu 7 maja 2012 roku Starosta Łódzki Wschodni wydał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża „KOTLINY I” dla osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą (...) ⁶ po uzgodnieniu z Wójtem Gminy Brójce i po

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29

zasięgnięciu opinii Marszałka Województwa Łódzkiego, na obszarze o powierzchni 1,94 ha, w granicach części działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) ⁷ gmina Brójce. Ważność koncesji do dnia 7 maja 2027 roku. Podany obszar górniczy w ww. koncesji to 19.446,00 m², zaś powierzchnia terenu górniczego to 24.995,00 m².

Ponadto w dniu 10 grudnia 2014 roku Starosta Łódzki wydał koncesję dla firmy (...) ⁸ na wydobywanie kopaliny ze złoża „KOTLINY II” na obszarze o powierzchni 1,98 ha (...) ⁹. Koncesja była ważna do dnia 10 grudnia 2039 roku. Podany obszar górniczy to 19.800,00 m² i teren górniczy - 20.073,00 m².

Zgodnie z wydrukami z ewidencji gruntów właścicielami działek wymienionych w koncesji, tj. nr (...) ¹⁰ były osoby fizyczne (oznaczenie gruntów to R – grunty rolne i Ls – lasy).

Na podstawie strony internetowej <http://geoportal360.pl> stwierdzono, że powierzchnia gruntów zajętych na wydobywanie kopalin może obejmować cały obszar ww. działek (...) ¹¹, tj. 43.391,00 m².

Inspektorom kontroli przedłożono dwie „Informacje w sprawie podatku od nieruchomości” złożone przez podatnika na 2013 rok (złożona w dniu 14 lutego 2013 roku) i na 2014 rok (złożona w dniu 17 lutego 2014 roku). Stwierdzono, że podatnik wykazał powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej kolejno na 2013 rok – 1.650,00 m² i na 2014 rok – 3.000,00 m². Ponadto, podatnik złożył w dniu 18 grudnia 2014 roku „Informację w sprawie podatku rolnego” na 2014 rok, w której wykazał 22.189,00 m² gruntów rolnych oraz nieużytki 1.521,00 m².

W 2018 roku organ podatkowy wydał decyzję ustalającą łączne zobowiązanie pieniężne, w której opodatkowane zostało 3.000,00 m² powierzchni gruntów zajętych pod działalność gospodarczą. Taki sam przedmiot i podstawa

sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

opodatkowania wynikały z decyzji na 2019 rok. Biorąc pod uwagę obowiązującą w latach 2018/2019 stawkę podatku od nieruchomości za grunty zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej wynoszącą 0,87 zł, podatek od nieruchomości w zakresie gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej wyniósł 2.610,00 zł. W decyzjach wymiarowych na lata 2016, 2017 i 2019 także opodatkowano taką samą powierzchnię, czyli 3.000,00 m². W 2020 roku organ podatkowy wydał decyzję wymiarową, w której również opodatkowano 3.000,00 m² x 0,90 zł (stawka obowiązująca w 2020 roku), czyli podatek od nieruchomości wyniósł 2.700,00 zł.

(...)¹².

W dniu 6 maja 2020 roku do Urzędu Gminy w Brójcach wpłynęła informacja o nieruchomościach i obiektach budowlanych (obowiązująca od dnia 1 stycznia 2020 roku), złożona przez podatnika, w której wykazano powierzchnię gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej 6.000,00 m². Po zakończeniu kontroli, w dniu 30 czerwca 2020 roku Wójt Gminy Brójce wznowił postępowanie podatkowe w przedmiocie ustalenia zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości oraz w podatku leśnym za rok 2020, w sprawie zakończonej ostateczną decyzją Wójta Gminy Brójce z dnia 31 stycznia 2020 roku.

W ocenie RIO w Łodzi organ podatkowy powinien wyjaśnić prawidłowość opodatkowania gruntów za cały okres nie objęty przedawnieniem.

Firma (...)¹³

Firma (...)¹⁴ otrzymała w dniu 27 czerwca 2016 roku koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża „KUROWICE I” na obszarze o powierzchni 1,81 ha (...)¹⁵ gmina Brójce. Ważność koncesji do dnia 27 czerwca 2047 roku. Powierzchnia obszaru górniczego - 18.083 m², natomiast terenu górniczego - 20.575,00 m².

Zgodnie z ewidencją gruntów właścicielem działek wymienionych w koncesji jest osoba fizyczna, łączna powierzchnia działek wynosi 23.710,00 m².

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Z przedłożonych informacji dotyczących opłat za wydobytą kopalinę ze złoża KUROWICE I z lat 2016-I półrocze 2019 wynika, że nie wydobywano kopaliny i wysokość opłaty wynosiła 0,00 zł. Za II półrocze 2019 roku w informacji podano, że wydobyto 8.100 ton piasku i wysokość opłaty eksploatacyjnej przysługującej Gminie Brójce wyniosła 3.013 zł.

Stwierdzono, że w przedłożonych decyzjach podatkowych na lata 2016-2020 dla ww. podatnika, dotyczących nieruchomości położonych w Kurowicach brak było gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Podatnik był opodatkowany jedynie podatkiem rolnym.

Na podstawie portalu <http://geoportal360.pl> stwierdzono, że powierzchnia gruntów zajętych na wydobywanie kopalin może obejmować obszar ok. 4.958,00 m².

W trakcie kontroli RIO, w dniu 6 maja 2020 roku do Urzędu Gminy w Brójcach podatnik złożył następujące dokumenty: [1] „Informację w sprawie podatku od nieruchomości” za 2019 rok dotyczącą działek (...) ¹⁶, w której wykazano powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - 1.100,00 m² od dnia 1 sierpnia 2019 roku. W rubryce informacji przedmioty zwolnione wymieniono powierzchnię 1.521,0 m² jako nieużytki zwolnione z mocy ustawy; [2] „Informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych”, w której wymieniono obszar gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej 3.000,00 m² (...) ¹⁷ od stycznia 2020 roku; [3] „Informację w sprawie podatku rolnego” na 2019 rok, w której wyszczególniono powierzchnię gruntów rolnych - 21.089,00 m².

W dniu 6 maja 2020 roku podatnik złożył wyjaśnienie w zakresie prowadzenia działalności w postaci kopalni piasku (...) ¹⁸

W dniu 30 czerwca 2020 roku Wójt Gminy Brójce wznowił na wniosek postępowanie podatkowe w przedmiocie ustalenia zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości oraz w podatku leśnym za lata 2019 i 2020 zakończone ostatecznymi decyzjami Wójta Gminy Brójce z dnia 31 stycznia 2019 i z dnia 31 stycznia 2020 roku.

Firma (...) ¹⁹

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W dniu 1 września 2015 roku Starosta Łódzki Wschodni wydał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża „PAŁCZEW I” po rozpatrzeniu wniosku firmy (...) ²⁰, położonego na obszarze 1,496 ha (...) ²¹. W 2018 roku opracowano dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej, zatwierdzony decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego z dnia 5 lutego 2018 roku, w którym powiększony został obszar złoża i dobilansowanie zasobów kopaliny na działkach (...) ²². Złoże PAŁCZEW I udokumentowane zostało na powierzchni 24.568 m². W dniu 13 września 2018 roku Starosta Łódzki Wschodni wydał decyzję w sprawie wygaśnięcia ww. koncesji.

Jednocześnie w dniu 27 sierpnia 2018 roku Marszałek Województwa Łódzkiego wydał na podstawie wniosku z dnia 26 czerwca 2018 roku, koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża „PAŁCZEW I”, położonego w miejscowości Pałczew gmina Brójce, w obrębie działek (...) ²³. Ważność koncesji do dnia 31 sierpnia 2033 roku. Powierzchnia obszaru i terenu górniczego - 29.953,00 m².

Zgodnie z wydrukami z ewidencji gruntów właścicielem działek wyszczególnionych w koncesji jest osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą. Łączna wielkość działek to 30.007,00 m².

We wrześniu 2012 roku podatnik złożył do organu podatkowego „Informację w sprawie podatku od nieruchomości” na 2012 rok, w której wyszczególnił powierzchnię gruntów związanych z działalnością gospodarczą - 200,00 m² oraz grunty pozostałe 788,00 m² i budynki mieszkalne 40,00 m², a także „Informację w sprawie podatku rolnego” na 2012 rok, w której wykazał powierzchnię gruntów - 69.048,00 m².

Organ podatkowy wydał decyzje w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego na lata 2016-2020, w których wyszczególnił podatek rolny, podatek leśny oraz podatek od nieruchomości, w tym grunty zajęte pod działalność gospodarczą o powierzchni 200 m². Kwota podatku od nieruchomości z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wynosiła po 174,00 zł w lata 2016-2019 i 180,00 zł w 2020 roku.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Na podstawie portalu <http://geoportal360.pl> stwierdzono, że powierzchnia gruntów zajętych na wydobywanie kopalin może obejmować obszar ok. 20.003,00 m².

W ocenie RIO w Łodzi organ podatkowy powinien wyjaśnić prawidłowość opodatkowania gruntów za cały okres nie objęty przedawnieniem.

Firma (...)²⁴

W dniu 24 października 2012 roku Starosta Łódzki Wschodni wydał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża „PAŁCZEW” na rzecz osoby fizycznej, na obszarze o powierzchni 1,81 ha, w granicach części działek (...)²⁵, gmina Brójce. Ważność koncesji do dnia 24 października 2022 roku. Wyznaczono obszar górniczy - 18.147,00 m² i teren górniczy - 24.258,00 m².

W dniu 18 grudnia 2017 roku Starosta Łódzki wydał decyzję w sprawie wygaśnięcia ww. koncesji na wydobywanie kopaliny, ustalając obowiązki w stosunku do środowiska i związane z likwidacją (...)²⁶.

Jednocześnie w dniu 5 października 2017 roku Marszałek Województwa Łódzkiego wydał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża „PAŁCZEW” położonego w miejscowości Pałczew, gmina Brójce, w obrębie działek (...)²⁷. Ważność koncesji do dnia 31 grudnia 2027 roku. Powierzchnia obszaru i terenu górniczego to 31.651,00 m².

W dokumentacji przedłożonej inspektorom RIO znajdowała się „Informacja w sprawie podatku od nieruchomości” na 2014 rok, w której ujęto powierzchnię gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej 18.100,00 m², a ponadto „Informacja w sprawie podatku rolnego”, w której wykazano grunty do opodatkowania o powierzchni 118.917,00 m². Podobne wartości zostały ujęte w złożonych przez podatnika informacjach na 2015 rok (dodatkowo w na 2015 rok podatnik złożył „Informację w sprawie podatku leśnego”, w której wykazał powierzchnię 20.236,00 m² jako lasy pozostałe).

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Zgodnie z wydrukami z ewidencji gruntów właścicielem działek wyszczególnionych w koncesji były osoby fizyczne (grunty RVI). Ponadto wg. ewidencji gruntów ww. osoby fizyczne posiadały także inne grunty.

Organ podatkowy wydał decyzje w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania podatkowego na lata 2016-2020, w których wyszczególnił podatek rolny, podatek leśny oraz podatek od nieruchomości, w tym grunty zajęte pod działalność gospodarczą - 18.100,00 m². Kwota podatku od nieruchomości z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej za lata 2016-2019 wynosiła za każdy rok 15.747,00 zł, a za 2020 rok - 16.290,00 zł.

Na podstawie portalu <http://geoportal360.pl> stwierdzono, że powierzchnia gruntów zajętych na wydobywanie kopalin może obejmować obszar ok. 63.616,00 m².

(...)²⁸.

W dniu 8 maja 2020 roku do Urzędu Gminy w Brójcach wpłynęła „Informacja w sprawie podatku od nieruchomości” za lata 2018-2019, w której ujęto powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej 24.494,00 m² oraz „Informacja o nieruchomościach i obiektach budowlanych” od stycznia 2020 roku, w której podatnik wyszczególnił powierzchnię gruntów związaną z działalnością gospodarczą 42.594,00 m².

Ponadto jak wyjaśniła inspektor ds. wymiaru podatków - podatnik w informacjach na 2018 i 2019 rok wykazał powierzchnię 24.494 m² w zakresie działek nr (...) ²⁹. W piśmie wyjaśniającym oraz w złożonej informacji z czerwca 2015 roku wykazał grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą 18.100 m² w zakresie działek nr (...) ³⁰. Wykazana przez podatnika powierzchnia wyniosła łącznie 42.594 m².

Po zakończeniu kontroli, w dniu 19 czerwca 2020 roku, Wójt Gminy Brójce wznowił na wniosek postępowanie podatkowe w przedmiocie ustalenia zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości oraz w podatku leśnym za lata 2018-2020 w sprawie zakończonej ostatecznymi decyzjami Wójta Gminy Brójce z dnia 1 lutego 2018 roku, 22 sierpnia 2019 roku i 31 stycznia 2020 roku.

Wobec powyższych ustaleń należy stwierdzić, że organ podatkowy nie zweryfikował z należytą starannością złożonych przez podatników informacji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku

²⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 ze zm.), z którego wynika, że organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu: sprawdzenie terminowości składania deklaracji, wpłacania podatków, w tym również pobieranych przez płatników oraz inkasentów; stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów wymienionych powyżej; ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Zgodnie z art. 274a ww. ustawy – organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

W odniesieniu do wydanych już decyzji ustalających wysokość zobowiązania podatkowego (ostatecznych), organ podatkowy może wznowić postępowanie jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji nieznanne organowi, który wydał decyzję (art. 240 § 1 ww. ustawy)

Przy przeprowadzaniu postępowania podatkowego mającego na celu opodatkowanie nieruchomości należy mieć na względzie, że nieprowadzenie wydobywania kopaliny nie zwalnia właściciela gruntu z obowiązku płacenia podatku od nieruchomości według stawek przewidzianych dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej do czasu zakończenia rekultywacji gruntu (uprawomocnienia się decyzji o zakończeniu rekultywacji gruntów). Stanowisko powyższe potwierdzają wyroki np. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 2 lutego 2018 roku I SA/Łd 1082/17 oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 30 czerwca 2017 roku I SA/Wr 222/17. Z orzeczeń tych wynika, że grunty poddane procesowi rekultywacji są gruntami zajęтыми na prowadzenie działalności gospodarczej, ponieważ czynności rekultywacyjne stają się częścią składową działalności gospodarczej w zakresie wydobywania kopaliny od chwili uzyskania koncesji. Oznacza to, że do czasu zakończenia rekultywacji, stwierdzonej decyzją właściwego organu administracji, grunty objęte rekultywacją są nie tylko związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, ale także gruntami faktycznie zajęтыми na jej prowadzenie. Pogląd taki zbieżny jest z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 27 października 1994 r. (III ZAP 5/94). Zatem w świetle wyżej zaprezentowanych stanowisk stwierdzić należy, że każdy grunt z którego wydobywano kopalinę (zarówno ten objęty działaniami rekultywacyjnymi jak i ten, na którym nie prowadzi się działań rekultywacyjnych) winien być opodatkowany jako grunt zajęty na prowadzenie działalności gospodarczej najwyższymi stawkami.

Organ podatkowy wymierzając podatek od nieruchomości za grunty, z których pozyskiwane były lub pozyskiwane są kopaliny winien mieć na uwadze, że opodatkowaniu podlega nie tylko powierzchnia samego wyrobiska ale również obszar niezbędny do prawidłowej eksploatacji złoża (np. grunty zajęte na zwałowiska „nadkładu” (ziemi, humusu) usunięte w celu eksploatacji złoża, strefa obsługi technologicznej, strefa składowania wydobytych kopaliny).

Zatem organ podatkowy winien opodatkować grunty nie tylko zajęte przez wyrobiska ale również te, które zajęto zwałowiskami, składowaniem wydobytej kopaliny lub przeznaczono pod drogi wewnętrzne. Fakt zaprzestania prowadzenia wydobywania przez przedsiębiorcę nie ma znaczenia, bowiem obowiązek podatkowy ciąży na właścicielu danej nieruchomości. W przypadku, gdy przedsiębiorca nabywa grunt poeksploatacyjny i nie prowadzi wydobywania kopaliny nie stanowi to przesłanki do opodatkowania podatkiem od nieruchomości według niższych stawek ani też podatkiem rolnym.

Przeprowadzając postępowanie podatkowe organ podatkowy, stosownie do art. 122 ustawy Ordynacja podatkowa, winien podjąć wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym. W szczególności stosownie do art. 180 i art. 181 ustawy Ordynacja podatkowa - organ podatkowy winien jako dowód dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Dowodami w postępowaniu podatkowym mogą być w szczególności księgi podatkowe, deklaracje złożone przez stronę, zeznania świadków, opinie biegłych, materiały i informacje zebrane w wyniku oględzin, informacje podatkowe, dokumenty zgromadzone w toku czynności sprawdzających, kontroli podatkowej lub kontroli celno-skarbowej oraz materiały zgromadzone w toku postępowania karnego albo postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe (jeżeli takie postępowania prowadziły właściwe organy). W omawianych stanach faktycznych przydatne będą również wszystkie mapy przedstawiające faktyczne użytkowanie gruntów (w szczególności mapy udostępniane przez geoportal360.pl) wraz z informacją jakiego okresu dotyczą. W toku prowadzonego postępowania dotyczącego opodatkowania wyrobisk górniczych organ podatkowy winien jako dowód dopuścić w szczególności ewidencję zasobów złoża kopaliny, którą przedsiębiorca winien prowadzić stosownie do wymogu art. 101 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1064 ze zm.). Z treści art. 101 ust. 1, 3 - 6 ustawy Prawo geologiczne i górnicze wynika, że przedsiębiorca zobowiązany jest do prowadzenia ewidencji zasobów kopaliny. Przedsiębiorca, któremu koncesji na wydobywanie kopaliny udzielał starosta w ramach prowadzonej ewidencji zasobów złoża kopaliny sporządza corocznie operat ewidencyjny. Operat ewidencyjny dla zasobów złóż kopaliny stałych sporządza się na podstawie obmiaru wyrobisk, który w przypadku działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez starostę dokonywany jest raz na 3 lata.

4. W zakresie opodatkowania osób fizycznych, biorąc pod uwagę art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.), który stanowi, że podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych, lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości - stwierdzono że w jednym przypadku Gmina Brójce wydzierżawiła osobie fizycznej część zabudowanej

nieruchomości wraz z budynkiem mieszkalnym (tj. stanowiącym odrębną nieruchomość) na podstawie umowy dzierżawy z dnia 1 października 2018 roku. Pomimo powyższego ww. osoba nie została opodatkowana podatkiem od nieruchomości.

5. W zakresie podatku od środków transportowych stwierdzono w jednym przypadku, że załącznik do deklaracji na 2019 rok został wypełniony błędnie, tj. zamiast wpisywania daty czasowego wycofania z ruchu pojazdu, podatnik zaznaczał datę zbycia pojazdu oraz w zakresie jednego z pojazdów podał nieprawidłową datę jego zbycia oraz nie zaznaczył masy całkowitej pojazdu. Organ podatkowy nie wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień i przyjął składaną deklarację bez żadnych wątpliwości.
6. Stwierdzono, że objęci próbą kontroli podatnicy nie opłacali podatku od nieruchomości w ustawowych terminach. Pomimo wprowadzenia przez organ podatkowy zarządzeniem nr 91/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku, terminów regulujących moment podjęcia czynności windykacyjnych, upomnienia i tytuły wykonawcze były wystawiane ze znacznym opóźnieniem. Przykładowo, zamiast wystawić upomnienia do dnia 30 lipca 2019 roku były one wystawiane 11 września 2019 roku. Również tytuły wykonawcze, zgodnie z § 8 ww. zarządzenia Wójta Gminy Brójce miały być sporządzane do dnia 30 września, zaś w rzeczywistości zostały wystawione z datą 15 kwietnia roku następnego. Powyższe stanowiło naruszenie postanowień ww. zarządzenia i przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz. 1483). Zgodnie z powołanymi przepisami - wierzyciel był obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych. Wierzyciel powinien przesłać zobowiązanemu upomnienie: 1) niezwłocznie, w szczególności jeżeli: a) łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczyła dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne, b) z podjętych działań informacyjnych w sprawie wynikało, że obowiązek nie zostanie dobrowolnie wykonany; 2) nie później niż po upływie 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne, jeżeli z tych działań wynikało, że obowiązek zostanie dobrowolnie wykonany.

W zakresie dochodów z majątku

1. W zakresie sprzedaży nieruchomości - w zawiadomieniach nabywców nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umów sprzedaży nie zawarto informacji o przepadku wadium w sytuacji nieusprawiedliwionego niestawienia się w wyznaczonym miejscu i terminie podpisania umowy, co naruszało art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 65 ze zm.).
2. Błędnie klasyfikowano dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości w § 0470 - wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności, zamiast prawidłowo w § 0550 - wpłaty z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz

środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 10153 ze zm.).

3. Ostatnia aktualizacja opłat za użytkowanie wieczyste została dokonana w latach 2011 - 2012. Podjęcie działań mających na celu aktualizację rocznych opłat, określonych przepisami art. 77 i nast. ustawy o gospodarce nieruchomościami należy uznać za zasadne z uwagi na dość odległy czas ustalenia opłat w dotychczasowej wysokości - w zakresie umów użytkowania wieczystego, do których nie miała zastosowania ustawa z dnia 20 lipca 2018 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 139 ze zm.).
4. W umowie dzierżawy z dnia 1 października 2018 roku zawartej pomiędzy Gminą Brójce a Panem osobą fizyczną nie ustalono wysokości czynszu za dzierżawiony grunt, a jedynie czynsz za lokal mieszkalny. Z wyjaśnień złożonych przez pracowników Urzędu Gminy Brójce wynikało, iż dzierżawca został zwolniony z czynszu dzierżawnego na podstawie przeprowadzonych rokowań, aczkolwiek nie przedłożono kontrolującym protokołu z rokowań. W wykazie stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 94/2018 Wójta Gminy Brójce z 4 września 2018 roku w sprawie wydzierżawienia części nieruchomości gruntowej wraz z budynkiem mieszkalnym w miejscowości Pałczew określono, iż należy ustalić stawkę minimalną czynszu nie mniejszą niż określona zarządzeniem nr 86/2016 z dnia 21 listopada 2016 roku w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali użytkowych, dzierżawę gruntów i budynków stanowiących własność Gminy Brójce. Przedmiotowe zarządzenie nie określało jednak stawki czynszu za grunt przynależny do budynku mieszkalnego.
5. Nie zostały pobrane odsetki od nieterminowych wpłat za dwa miesiące 2019 roku od najemcy lokalu użytkowego.
6. Dłużnikowi - Intap Sp. z o. o. odroczone termin płatności czynszu za czerwiec 2019 roku - do dnia 28 czerwca 2019 roku bez zachowania formy pisemnej wymaganej w § 6 uchwały nr X/51/2011 Rady Gminy Brójce, a jedynie na podstawie korespondencji mailowej z kontrahentem.
7. Stwierdzono przypadki zaniechania podejmowania przez jednostkę czynności w celu wyegzekwowania od najemców/dzierżawców gminnych nieruchomości, którzy prowadzili działalność gospodarczą oraz płacili nieterminowo czynsz, kwoty o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 935 ze zm.)³¹. Zgodnie z ww. przepisem - wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do *odsetek*, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności. Łączna kwota niewyegzekwowanej należności za 2019 rok od 4 podmiotów wyniosła 480,00 euro, tj. 2.064,00 zł.

³¹ Obecnie ustawa ma tytuł „ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych”.

W zakresie funduszu alimentacyjnego

1. W informacjach wysyłanych do dłużników zgodnie z art. 27 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 808 ze zm.) błędnie wskazywano tytuł wypłaconych świadczeń, tzn. wskazywano, iż świadczenia zostały wypłacone na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 roku o funduszu alimentacyjnym, podczas gdy świadczenia z funduszu alimentacyjnego były wypłacane osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. W jednym przypadku po powzięciu informacji o miejscu zamieszkania dłużnika na terenie innej gminy, nie będąc organem właściwym dłużnika wezwano dłużnika alimentacyjnego do stawienia się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brójcach, co stało w sprzeczności z art. 4 ust. 1 ww. ustawy, który stanowi, iż wywiad alimentacyjny przeprowadza organ właściwy dłużnika.

W zakresie ewidencji majątku Gminy Brójce

Stwierdzono przypadki zastosowania nieprawidłowych stawek umorzeniowych, niezgodnie z wykazem rocznych stawek amortyzacyjnych stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1406 ze zm.), co dotyczyło: wodociągów oraz boiska - zastosowana stawka 4,5%, prawidłowa stawka to 2,5%, radiotelefonu – zastosowana stawka 20%, winna być 10%, garażu blaszanego – zastosowana stawka 4,5%, winna by 2,5%.

II.

Informując o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz zapobieżenie występowaniu w przyszłości. W związku z powyższym RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w jednostce samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 68 ust. 1 i nast. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, ogłoszonych w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.
2. Prowadzić księgi rachunkowe zgodnie z wymogami określonymi w art. 11

ust. 1 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, stosownie do których - księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: 1) dziennik; 2) księgę główną; 3) księgi pomocnicze; 4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych; 5) wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

3. Zapewnić przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie zasad ewidencji na koncie 901 –Dochody budżetu.
4. Sprawozdanie SP-1 sporządzać zgodnie z wymogami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz. U. z 2017 r, poz. 2455).
5. Odsetki wynikające z decyzji umarzających zaległości podatkowe, rozkładających na raty, odraczających termin płatności podatków uwzględniać w sprawozdaniu Rb-27S w zakresie ujmowanych w tym sprawozdaniu skutków finansowych.
6. Nie dopuszczać do regulowania zobowiązań po ustalonych terminach płatności, biorąc pod uwagę wymogi określone w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
7. Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dokonywać w terminie do dnia 20 następnego miesiąca po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności powodujące powstanie obowiązku wpłat, stosownie do art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
8. Zapewnić prawidłowe naliczanie odsetek od nieterminowych wpłat zobowiązań podatkowych.
9. Dokonywać czynności sprawdzających w odniesieniu do składanych przez podatników deklaracji podatkowych bądź ich korekt, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wskazane czynności mają na celu m.in.: sprawdzenie terminowości składania deklaracji podatkowych oraz wpłacania zadeklarowanych podatków, w tym również pobieranych przez płatników lub inkasentów, stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów, a także ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.
10. Podjąć i kontynuować czynności w celu wyjaśnienia prawidłowości opodatkowania podatników wskazanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Poinformować szczegółowo RIO w Łodzi o wynikach tych czynności.
11. Zapewnić stosowanie zasad dotyczących prowadzenia czynności windykacyjnych uregulowanych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych

(Dz. U. z 2020 r., poz. 1294) oraz w zarządzeniu Wójta Gminy Brójce nr 91/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organu podatkowego Gminy Brójce.

12. Zawierać w zawiadomieniach kierowanych do nabywców nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umów sprzedaży, informację o przypadku wadium w sytuacji nieusprawiedliwionego niestawienia się w wyznaczonym miejscu i terminie podpisania umowy, zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
13. Zapewnić prawidłową klasyfikację dochodów budżetowych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości - w § 0550, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
14. Rozważyć przeprowadzenie aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami.
15. Ulgi w zapłacie należności o charakterze cywilnoprawnym stosować zgodnie z postanowieniami uchwały nr X/51/2011 Rady Gminy Brójce.
16. Podejmować czynności w celu egzekwowania od dłużników ryczałtowej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.
17. W zawiadomieniach wysyłanych do dłużników alimentacyjnych o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego prawidłowo wskazywać tytuł wypłaconych świadczeń, t. j. ustawę z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
18. Przeprowadzać wywiady alimentacyjne i odbierać oświadczenia majątkowe jedynie od dłużników alimentacyjnych, dla których Wójt Gminy jest organem właściwym dłużnika, zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy.
19. Stosować prawidłowe stawki umorzeniowe, przewidziane w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych albo ustalone przez Wójta Gminy Brójce³².

³² Zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się lub amortyzuje. Odpisów umorzeniowych lub amortyzacyjnych dokonuje się według zasad przyjętych przez jednostkę zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Ustalając zasady umarzania lub amortyzacji, jednostka może przyjąć stawki określone w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych albo stawki określone przez jednostkę nadrzędną albo zarząd jednostki samorządu terytorialnego.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy w Brójcach,

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy w Brójcach,

aa.

